

Samverkansmodellen återspeglar myndighetens viljeriktning att åstadkomma ett samarbete med andra svenska myndigheter som är av mer strategisk karaktär utifrån regeringens tematiska prioriteringar. Avsikten är att gå från ett projektbaserat arbetssätt till ett mer programinriktat, där en myndighet får ett tydligare samordningsansvar för ett helt program och involverar andra svenska myndigheter och aktörer i genomförandet. Mot denna bakgrund har Sida utvecklat en samverkansmodell med ankarmyndighet och referensgrupp som centrala komponenter.¹

Ett effektivt och ändamålsenligt bistånd ställer ökade krav på samordning mellan berörda aktörer, inte minst inom Team Sweden.² Denna plan presenterar en modell för att stärka samordningen mellan svenska myndigheter som är verksamma inom ett specifikt tematiskt område.

Myndighetssamarbete utgör en viktig resurs i stödet till samarbetsländernas reformarbete. Svensk expertis finns hos en rad myndigheter som kan bistå med efterfrågad kunskapsöverföring. Svensk förvaltningsstradition, i kombination med egenskaper, ofta förknippade med svenska varumärken såsom innovation, demokrati och hållbarhet, har ett exportvärde. Det svenska förvaltningsstödet utformas i enlighet med behoven i respektive partnerland.

Genom denna samverkansmodell främjar Sida en samlad svensk ansats inom prioriterade tematiska områden med svenska myndigheter som resursbas. Modellen tillämpas med utgångspunkt i Sidas genomförandeplaner. Det finns flera samarbetsformer för Sidas bistånd genom svenska myndigheter. Samverkansmodellen passar i vissa sammanhang och för vissa myndigheter, men inte alltid.

EN MODELL FÖR MYNDIGHETSSAMARBETE ("ANKARMODELLEN")

Sida utvecklar en programnära samverkansmodell i utvalda kontexter för svenska myndigheter som samarbetar inom samma tematiska område eller 'ekosystem'. I en sådan programansats tar en av myndigheterna en roll för samordning och helhetssyn bland myndigheter och andra aktörer som är verksamma inom det tematiska området.

Utifrån Sidas erfarenheter finns en rad fördelar med en sådan modell. Skälbarheten underlättas när flera myndigheter samverkar med breddad expertis som följd. Modellen avser att bidra till ökat strategiskt genomslag, där det svenska bidraget synliggörs och med ambition att Sverige kan göra mer med samma finansiering.

Modellen kan anpassas utifrån tematik och kontext, men har vissa gemensamma nämnare, såsom systematisk och strategisk samordning av insatser mellan berörda myndigheter, ett nära erfarenhets- och kunskapsutbyte, och ett helhetstänk där var och en bidrar med sin expertis till det tematiska området.

Ansvar och uppgifter som i andra samarbets- och finansieringsformer ligger på Sida hamnar istället på andra myndigheter, som inte likt Sida har detta som huvuduppgift, och ibland saknar kunskap och erfarenhet av den aktuella landkontexten. Därför har Sida en viktig roll i att tillföra expertis om utvecklingssamarbete.



ANKARMYNDIGHET

Modellen innebär att en myndighet (*ankarmyndighet*) får i uppdrag av Sida att samordna och ansvara för helheten i ett större program. Som expertmyndighet

¹ Samverkansmodellen föredrogs för Sidas Generaldirektör den 28 januari 2026 och godkändes då som en verksmodell.

² Med Team Sweden avses i detta sammanhang alla relevanta svenska aktörer i biståndet och utrikespolitiken.

på sitt tematiska område har ankarmyndigheten utvecklat kontakter och nätverk inom sitt expert-område. Ankarmyndigheten har ett tydligt mandat och resurser för att kunna axla helhetsansvaret för programmet.

I uppdraget som ankarmyndighet ingår följande uppgifter:

- Samordna programmet mellan svenska och internationella aktörer, inklusive deltagande i relevanta samordningsgrupper.
- Bidra med expertis och resurser inom det tematiska området.
- Leda operativa grupper och projekt.
- Ta fram en arbetsplan som halvårsvis presenteras och följs upp i referensgruppen (se nedan).

I vissa tematiska kluster ingår berörda myndigheter separata avtal med Sida inom sitt område för sina respektive insatser. Myndigheterna träffas regelbundet för samordning och avstämning och på så vis skapas en systemansats.

I andra kluster sluter Sida överenskommelse med ankarmyndigheten som i sin tur sluter överenskommelser, avtal eller kontrakt med aktörer, såsom svenska myndigheter, statliga bolag, och internationella organisationer, för genomförande av olika delar av det gemensamma programmet. Ankarmyndigheten får då en vidareförmedlingsroll. Vidareförmedlingsrollen ställer särskilda krav, däribland att utforma budget och resultatramverk, kontrollmekanismer, riskhantering och uppföljningssystem. En förutsättning är att ankarmyndigheten har ett formellt mandat, stöd i sin instruktion och kapacitet att hantera vidareförmedling.

REFERENSGRUPP

Till ankarmyndigheten kopplas en referensgrupp med en inre och yttre kärna av relevanta svenska myndigheter och andra aktörer. Referensgruppen har främst en samordnande funktion avseende insatser och policyfrågor där en svensk myndighet är genomförare.

Deltagare i den mindre kärngruppen består av ett fåtal närmast berörda myndigheter, ofta med en operativ roll i insatser inom det tematiska området. I den yttre kretsen finns relevanta aktörer, framförallt inom Team Sweden, som involveras efter behov. Bilden visar ett exempel på en tänkbar komposition.

Kärngruppen träffas regelbundet och relativt ofta, exempelvis en gång i månaden eller i kvartalet. Varje myndighet företräds av en eller två representanter baserade i Sverige och/eller det aktuella partnerlandet.

Syftet med referensgruppen är:

- Strategisk samordning för ökade synergier med övriga tematiska områden.
- Effektivare användning av resurser genom samordnade program och kluster, och undvikande av ad hoc projekt.
- Stärkt kapacitet bland partnerländers statliga aktörer inom det tematiska området.

PROGRAMSTÖD OCH FINANSIERING

Ett uppdrag som ankarmyndighet kan vara resurskrävande, särskilt om det finns flera genomförare och partnerländer. Ett program ger förutsättningar för ett mer flexibelt arbetssätt där ankarmyndigheten tar fram planer halvårsvis för insatser de avser att genomföra med partners, och som referensgruppen vid behov, kan ge vägledning kring. På basis av förslag till arbetsplan och budget kan Sida halvårsvis ge klartecken, genom ett *no objection-förfarande*.

Personalresurser avsätts på Sida, dels för samordning i Sverige, dels i aktuella länder. Resurser behövs för handläggning av ansökningar och insatshantering i enlighet med Sidas insatshanteringsregel. Sidas fokuspunkt för berörd myndighet hålls i bilden och konsulteras när så är lämpligt.

MÖJLIGA LÄNDER OCH TEMATISKA OMRÅDEN

En pilotsatsning görs i ett begränsat antal prioriterade länder och tematiska områden under 2026. Därefter görs en uppsamling av erfarenheter och lärdomar samt eventuella justeringar i modellen.

